

Струка:	ЕКОНОМИЈА, ПРАВО И ТРГОВИНА		
Занимање:	ПОЛИЦАЈАЦ-ТЕХНИЧАР ЗА ПОЛИЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ		
Предмет:	СРПСКИ ЈЕЗИК		
Опис :	ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТ		
Модул:	ПРОСВЈЕТИТЕЉСТВО, РОМАНТИЗАМ И РЕАЛИЗАМ У ЕВРОПСКОЈ И СРПСКОЈ КЊИЖЕВНОСТИ		
Датум: 2023. година	Шифра:	Редни број: 03	
Сврха			
Модул је написан тако да се ученици упознају са књижевним правцима просвјетитељством, романтизмом и реализмом (друштвено-историјски услови, појава, особености, представници, најзначајнији наслови...) и друштвено историјским периодом у умјетности.			
Специјални захтјеви / Предуслови			
Знања стечена у основној и средњој школи.			
Циљеви:			
<div><div></div><div>Упознавање ученика са новим поетикама, најзначајнијим остварењима и ствараоцима, као и са духовном климом тога времена;</div><div></div><div>Продубљивање функционалног знања из теорије, историје књижевности и књижевне критике ради бољег разумијевања и успјешног проучавања умјетничких текстова;</div><div></div><div>Развијање способности интерпретације књижевног дјела;</div><div></div><div>Развијање критичког става и мишљења;</div><div></div><div>Развијање интересовања за књижевност.</div></div>			
Теме			
	1.	Просвјетитељство	
	2.	Романтизам у европској и српској књижевности	
	3.	Релизам у европској и српској књижевности	
Тема	Исходи учења		Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције
	Ученик је способан да:		

1. Просвјетите- љство	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Објасни културно-историјске околности које су довеле до Велике сеобе; ▪ Објасни културне последице Велике сеобе; ▪ Препозна одлике епохе просвјетитељства у европској и српској књижевности; ▪ Дефинише појам рационализам. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Анализира значај најважнијих филозофа просвјетитељства као носилаца идејног слоја епохе; ▪ Дискутује о значају увођења народног језика у књижевност. ▪ Интерпретира филолошки и просвјетитељски програм. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Развија способност образлагања Доситејевих просвјетитељских идеја и даје свој критички став о тим идејама; ▪ Унапређује позитиван став према важности културног наслеђа. 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> • У приступу одређеном периоду у развоју књижевности прије свега објаснити атмосферу у којој је књижевност настајала и развијала се, посматрати и представити друштвено историјске прилике, човјека тога времена и његове преокупације, прокоментарисати свеопште стање у друштву, стање духа јер се то све у највећој мјери рефлектује управо на умјетничко стварање, односно на саму књижевност.
----------------------------------	--	--	---	---

1. Романтизам у европској и српској књижевности	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Препозна основне податке о епохи романтизма (појам, карактеристике, значај и главни представници српског и европског романтизма); ▪ Препозна значај епохе романтизма; ▪ Издвоји главне карактеристике поезике романтизма. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Повезује знања стечена у претходним разредима са новим знањима; ▪ Анализира пјесме романтичарских пјесника уочавајући теме, мотиве, пјесничке слике и проналази поенту; ▪ Коментарише карактер романтичарског јунака. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Развија критички однос приликом анализирања дјела европског и српског романтизма; ▪ Способан је да установи жанровску и тематску сличност у дјелима романтизма из српске и европске књижевности; ▪ Развија критички став према ликовима из романтичарских књижевних дјела. 	Наставник ће: <ul style="list-style-type: none"> • Планирати рад према способностима ученика у одјељењу и условима у којима ради (простор, опрема, наставна средства). • Припремити уводно предавање о романтизму (историјски оквир, обиљежја, књижевне врсте, представници, дјела); • Припремити питања и задатке за анализу књижевних дјела. • Омогућити рад по групама и презентацију.
2. Релизам у европској и српској књижевности	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Дефинише значење појма реализам (као методе писања и правца у умјетности, конкретно књижевности); ▪ Закључи да је књижевност битна у свеопштем развоју човјека; ▪ Препозна друштвени контекст реализма (појава позитивизма, утицај на социологију, уопште науке о 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Примјењује новостечена знања која се односе на анализу конкретних књижевних текстова; ▪ Анализира универзалност основних мисли обрађених текстова; ▪ Повезује обрађене књижевне текстове 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Аргументовано искаже своје мишљење о прочитаном књижевном дјелу са изношењем критичког става. 	Наставник ће: <ul style="list-style-type: none"> • Планирати рад, приступ, методе рада, избор литературе и лектире према способностима, профилу и интересовањима ученика у одјељењу. • Кроз раније дате истраживачке задатке развити разговор о особеностима друштва тога времена, његовим прекупацијама, посматрати умјетност тога времена са посебним освртом на књижевност.

	<p>друштву и друштвене појаве уопштено);</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Разликује значење појмова: реалност, реалистично и реализам; ▪ Издвоји главне карактеристике поетике реализма; ▪ Препозна доминантне књижевне врсте у епохи реализма. 	са савременим животом.		<ul style="list-style-type: none"> • Користећи различите методе и приступе (у зависности од самог одјељења, њиховог знања, отворености, комуникативности) у групама или паровима уочити и проанализирати битније моменте одабраног књижевног дјела или одломка; кроз селективне и истраживачке задатке доћи до закључака везаних за тему, структуру дјела, композицију, ликове, начине карактеризације ликова, питање наратора, особености самог правца; ослањати се у великој мјери на сами текст, односно да ученици извјештавају о урађеном уз коришћење цитата. • Оспособити ученике да анализу књижевних текстова (одломака или дјела у цјелини) ураде и у писаној форми.
Интеграција				
<ul style="list-style-type: none"> - Историја - Социологија - Психологија 				
<ul style="list-style-type: none"> - Уџбеници које је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске; - Друга стручна и теоријска литература (стручни часописи, приручници, збирке, видео и аудио записи, интернет и сл). 				
Оцјењивање				
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.				

Струка:		ЕКОНОМИЈА, ПРАВО И ТРГОВИНА	
Занимање:		ПОЛИЦАЈАЦ-ТЕХНИЧАР ЗА ПОЛИЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ	
Предмет:		СРПСКИ ЈЕЗИК	
Опис :		ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТ	
Модул:		ЈЕЗИК И ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	
Датум: 2023. година		Шифра:	Редни број: 04
Сврха			
Сврха овог модула је да ученици утврде и прошире знања из области историје српског књижевног језика. Пратећи историјски развој српског језика увидјеће које су то околности утицале на стварање језичке норме и стандардизације језика. Сврха овог модула је и да ученици усвоје знања из граматике српскога језика из области морфологије и развију способности правилног акцентовања ријечи, те да се оспособе да у комуникацији примјењују ортоепска и ортографска правила.			
Специјални захтјеви / Предуслови			
Знања стечена у основуј и досадашњим модулима у средњој школи			
Циљеви:			
<ul style="list-style-type: none"> - Разумијевање књижевног језика са историјског и садашњег аспекта; - Разумијевање граматичких категорија, деклинације и конјугације у оквиру врста ријечи; - Развијање способности за анализу језичке грађе српског језика; - Развијање способности правилног акцентовања ријечи; - Примјењивање граматичких правила у језичкој пракси; - Развијање свијести о важности језика у свакодневном животу и раду; - Развијање вјештина ортоепије и ортографије; - Развијање свијести о значају правилног говора, читања и писања. 			
Теме			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Развој књижевног језика 2. Именице и именске ријечи 3. Глаголи и непромјенљиве врсте ријечи 4. Правоговор 5. Вјештине ортографије и ортоепије 			
Тема	Исходи учења		
	Знања	Вјештине	Личне компетенције
	Ученик је способан да:		
			Смјернице за наставнике

1. Развој књижевног језика	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Препозна језик као систем знакова; ▪ Разликује функције језика; ▪ Разликује књижевни (стандардни) језик од дијалеката; ▪ Препознаје правила екавског и ијекавског изговора. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Анализира различите говорне варијације (стилске, дијалекатске, социолекатске и жаргонске); ▪ Повезује дијалекатске и социолекатске појаве које су настале као посљедица раслојавања језика; ▪ Категоризује језик краја из којег потиче. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Развија способност разликовања књижевног (стандардног) језика од дијалекта, што примјењује на конкретним примјерима; ▪ Унапређује знања приликом коришћења граматике и нормативних приручника; ▪ Унапређује позитиван став приликом упоређивања развоја књижевног језика код Срба са друштвено-историјским и културним контекстом. 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подсјетити ученике на историјске околности које су довеле до раслојавања језика, стварања нарјечја и изговора. • Указати на потребу стандардизације језика и формирања језичке норме. • Припремити предавање о подјели штокавског нарјечја екавског и ијекавског изговора.
2. Именице и именске ријечи	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Дефинише морфеме; ▪ Разликује врсте морфема; ▪ Разликује лексичко и 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Јасно прави разлику између граматичких и афиксалних морфема; ▪ Дијели ријеч на морфеме; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Развија способност разумијевања граматичке категорије, деκлинације и конјугације у 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Представити подјелу морфема на конкретним примјерима. • Припремити текст из књижевног дјела и на примјерима груписати ријечи према врстама и функцији у реченици.

	<p>граматичко значење именице;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Препознаје граматичке категорије рода, броја и падежа именица; ▪ Препознаје специфичности промјене именица I, II, III и IV врсте; ▪ Препознаје граматичке категорије рода, броја и падежа придјева; ▪ Разликује придјеве према значењу; ▪ Идентификује врсте компарације придјева; ▪ Разликује врсте замјеница; ▪ Препознаје граматичке категорије замјеница; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одређује које граматичке категорије имају промјенљиве врсте ријечи; ▪ Разликује природни и граматички род именица; ▪ Класификује именице у одређене деklinационе врсте; ▪ Врши компарацију придјева; ▪ Анализира у примјерима одговарајућу врсту замјеница; ▪ Анализира у примјерима одговарајућу врсту бројева. 	<p>оквиру врста ријечи.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Објаснити лексичко и граматичко значење ријечи. • Објаснити граматичке категорије именица: род, број и падеж. • Објаснити специфичности именица I, II, III и IV врсте. • Објаснити промјену придјева неодређеног и одређеног вида, компарацију придјева. • Објаснити одређивање замјеница према служби; именичку и замјеничку промјену. • На конкретним примјерима објаснити промјену именичких и придјевских замјеница. • Објаснити промјену основних, збирних и редних бројева.
--	--	---	-----------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Разликује замјенице према служби; ▪ Разликује врсте бројева. 			
3. Глаголи и непромјенљиве врсте ријечи	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Разликује граматичке категорије глагола; ▪ Разликује глаголе према презентској и инфинитивној основи; ▪ Објасни творбу простих и сложених глаголских облика; ▪ Објасни творбу облика пасива; ▪ Препознаје непромјенљиве врсте ријечи. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ У раду на тексту јасно врши подјелу глагола према њиховим граматичким категоријама; ▪ Класифијује глаголе према глаголском роду; ▪ Врши промјену глагола по лицима; ▪ Врши подјелу глагола према трајању радње. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Развија способност примјењивања граматичких правила у језичкој пракси. 	<p>Наставник ће:</p> <p>На конкретним примјерима објаснити подјелу глагола по значењу и примјерима представити граматичка значења: глаголског вида, рода, лица, времена и начина, објаснити граматички род и број.</p>
4. Правоговор	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Разликује фразеологизме од пословица; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Тумачи значење фразеологизма на конкретним примјерима; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Развија способност осмишљавања приче 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Урадити вјежбе у којима ћете понудити ријечи у којима се крију фразеологизми (нпр.; глава – ставити

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Препознаје утицај страних ријечи у српском језику, нарочито турцизама; ▪ Препознаје позајмљенице. 		<p>у којој ће употријебити понуђене фразеологизме;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Развија способност да у говорној комуникацији користи ријечи српског поријекла. 	<p>главу у торбу; зуби – показати зубе; воће – воли забрањено воће).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Осмислити причу у којој ће у свакој реченици употријебити један од понуђених фразеологизама. • Пронаћи најчешће језичке недоумице и презентовати ученицима. • Навести примјере страних ријечи и израза који се најчешће користе у српском језику и пронаћи адекватне синонине српског поријекла. • Урадити вјежбу проналажења, тумачења и одговарајуће синонимије оваквих ријечи.
5. Вјештине ортографије и ортоепије	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Правилно акцентује ријечи, групе ријечи или реченице; ▪ Пише јасно, поштујући граматичка и правописна правила; ▪ Пише конкретно и концизно текст на задату тему; ▪ Описује бића, предмете, појаве, догађаје (тачно, вјерно и сажето); 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Влада техником проширивања и скраћивања приче. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Развија способност разговјетног говора, поштујући ортоепска правила књижевног језика; ▪ Афирмише спремност да примјењује књижевнојезичку акцентуацију; ▪ Развија одговорност да упоређује свој акценат са књижевним; 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Објаснити ученицима појам реторике и бесједништва. • Навести основне одлике бесједе и особине доброг говорника. • Навести значај бесејде кроз историју и најзначајније бесједнике. Приликом утврђивања одређених наставних јединица дати вјежбе усмене презентације при чему ученици развијају ортоепске и ортографске вјештине; Припремити теме за писмене задатке. Нарочиту пажњу посветити припреми за писмени састав. • Обновити са ученицима вјежбом правописна правила.

			<ul style="list-style-type: none"> ▪ Његује способност да чита наглас течно и разговијетно књижевне текстове; ▪ Његује способност да говори течно прилагођавајући се приликама, ситуацији, саговорнику и теми. 	<ul style="list-style-type: none"> • Спровести вјежбе проширивања и скраћивања приче.
Интеграција				
Енглески језик				
Извори:				
<ul style="list-style-type: none"> - Уџбеници које је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске; - Друга стручна и теоријска литература (стручни часописи, приручници, збирке, видео и аудио записи, интернет и сл). 				
Оцјењивање				
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању, Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.				